HARMONISATIE FINANCIËLE BIJDRAGEN

COÖPERATIEF BEHEER GROENGEBIEDEN MIDDEN-DELFLAND

Eindrapportage

Colofon

Titel:	Harmonisatie financiële bijdragen CBG Midden-Delfland
Versie:	Eindrapportage (v2)
Datum:	13 december 2024
Opdrachtgever:	CBG Midden-Delfland
Contactpersoon:	Ramses van Raay, bestuurssecretaris R.Raay@staatsbosbeheer.nl
Uitvoering:	Rob Berkers - Berkers Advies. Pottenbakkerstraat 5 - 2645 KR DELFGAUW r.berkers@berkersadvies.nl

BERKERSADVIES

Samenvatting

Aanleiding

Toen het CBG van start ging is de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen aan het CBG in eerste instantie gelijk gebleven als ten tijde van het Recreatieschap Midden-Delfland (RMD). Direct bij aanvang is afgesproken dat er spoedig een harmonisatieonderzoek zou plaatsvinden, leidend tot een voorstel voor een nieuwe, evenwichtige bijdrageverdeling. Dit voorstel ligt nu voor.

Uitgangspunten toekomstige verdeling

Op basis van een reeks gesprekken, de analyse van diverse documenten en van soortgelijke situaties elders, zijn uitgangspunten geformuleerd die als basis zijn genomen voor de nieuwe financiële verdeling. Deze uitgangspunten zijn:

- Gemeenten leveren een bijdrage die gerelateerd is aan het inwoneraantal én het door CBG beheerd oppervlakte. Voor de gemeente Westland geldt een andere rekenwijze omdat Westland een grote discrepantie kent tussen het inwoneraantal (26,6% van het totaal) en het beheerd oppervlak (0,2% van het totaal).
- De gemeente Westland betaalt een vast percentage van de totale bijdrage, los van het inwoneraantal en het beheerd oppervlakte.
- Delft en Schiedam krijgen een korting omdat rekening gehouden wordt met het gebruik van en de beheerkosten voor de gebieden Delftse Hout en Beatrixpark.
- Bij het door CBG beheerd oppervlak worden ook de delen die binnen SEG vallen meegeteld.
- Erfpacht die wordt afgedragen wordt niet gezien als bijdrage van een gemeente. Ook het erfpachtbedrag van sportpark Den Hoorn in Midden-Delfland (€ 37.761,--) telt niet mee.
- Vanaf 2026 ontvangt de CBG een hogere provinciale bijdrage voor het beheer. Een deel hiervan (€ 75.000,--) wordt benut om de totale bijdragen van de gemeenten te verlagen.

Voorstel toekomstige verdeling

Met deze uitgangspunten zijn nog tal van varianten mogelijk, afhankelijk van de mate waarin het inwoneraantal en het beheerd oppervlak meetelt, het vaste percentage dat de gemeente Westland bijdraagt en de korting die Delft en Schiedam krijgen vanwege hun bijdragen aan de gebieden buiten het CBG. Voorgesteld wordt om de variant te kiezen waarbij:

- Het inwoneraantal voor 75% meetelt en het beheerd oppervlak voor 25%.
- De bijdrage van de gemeente Westland 1% van de totale gemeentelijke bijdragen bedraagt.
- Delft en Schiedam een ‘korting’ krijgen door respectievelijk 25% en 5% van hun inwoners niet mee te tellen.

Dit leidt ertoe (zie tabel) dat de gemeenten Maassluis, Schiedam en Vlaardingen minder gaan betalen. De bijdrage voor de gemeenten Delft, Midden-Delfland en Westland neemt toe.

Voorgesteld wordt om de nieuwe situatie voor eenieder per 1-1-2026 te laten ingaan.

	Bijdrage in % (nieuwe situatie)	Bijdrage in % (huidige situatie)	Bijdrage in € (nieuwe situatie)	Bijdrage in € (huidige situatie)
Delft	24,7%	17,2%	454.227	329.211
Maassluis	10,4%	12,6%	191.253	241.570
Midden-Delfland	9,4%	2,1%	172.864	40.906
Schiedam	25,8%	35,0%	474.455	669.403
Vlaardingen	28,7%	32,5%	527.786	621.516
Westland	1,0%	0,6%	18.390	11.369
Totaal	100%	100%	1.838.974	1.913.974

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5
1.1 Aanleiding en doel 5
1.2 Aanpak 5
1.3 CBG en SEG 5
2. Huidige bijdragen gemeenten 6
2.1 Begroting 2024 6
2.2 Hoogte van de gemeentelijke bijdragen 6
2.3 Achtergrond van de verdeelsleutel 7
2.4 Indexering 8
2.5 Gronden die onder beheer gebracht zijn bij CBG 8
3. Bijdrage provincie Zuid-Holland 9
3.1 Historische context en huidige bijdrage 9
3.2 Toekomstige bijdrage 9
4 Bouwstenen verdeelsleutel 10
4.1 Voorbeelden van elders 10
4.2 Voorkeur voor verdeelsleutel 10
4.3 Tellen er meer gebieden mee? 11
4.4 Telt erfpacht mee of niet? 11
4.5 Profijt/ mate van gebruik als grondslag? 11
4.6 Beheerkosten en overheadkosten apart beschouwen? 12
5 Bouwen aan een voorstel 13
5.1 Op zoek naar een rechtvaardige verdeelsleutel 13
5.2 Grondslag: mix van inwoneraantal en beheerd oppervlakte 14
5.3 Andere criteria meenemen? 15
6. Voorstel 16
6.1 Uitgangspunten 16
6.2 Voorkeursvariant 16
6.3 Aanpassing totale bijdrage van de gemeenten 16
6.4 Berekening nieuwe bijdrage per gemeente 16
6.5 Effectuering 17
6.6 Peildatum 18
6.7 Indexering 18
6.8 Inzet en betrokkenheid 18
Geraadpleegde bronnen 19
Bijlage 1 Interviews 21
Bijlage 2 Kaart van het gebied (concept) 22

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In de beleving van (enkele) deelnemende gemeenten is de vigerende financiële verdeling van de gemeentelijke bijdragen aan het CBG op dit moment niet evenwichtig. Het bestuur van het CBG wenst hierin verbetering te brengen. Dit vraagt om een onderzoek waarin de financiële stromen in beeld worden gebracht en een voorstel tot harmonisatie wordt uitgewerkt.

Het doel is dat er een voorstel ligt dat op draagvlak kan rekenen bij elk van de deelnemende partijen. Wijziging van de methodiek van vaststelling van de financiële bijdragen behoeft instemming van de Algemene Deelnemersvergadering en voor dit besluit is unanimiteit vereist.

1.2 Aanpak

Enkele jaren geleden is een eerste aanzet gedaan om tot harmonisatie te komen. In het AB van het recreatieschap Midden-Delfland (i.l.) is in april 2018 een “Opdracht opzet Harmonisatie onderzoek regionaal recreatief groen” ingebracht. In de BGG-CBG is deze opdracht vervolgens opgepakt en is enkele malen gesproken over voorbereiding en uitvoering van het onderzoek. In de loop van 2019 is het vervolg van het onderzoek stilgelegd. Dit omdat het aan uitvoeringscapaciteit ontbrak en omdat er geen actueel en betrouwbaar zicht was op de uitgangssituatie. Dit inzicht is er nu wel, nu de nulmeting is afgerond. Diverse elementen uit de opzet van het harmonisatie-onderzoek uit 2018 en van de eerste stappen die vervolgens gezet zijn, bleken nu nog goed bruikbaar. Daarvan is dankbaar gebruik gemaakt.

Om tot de in dit document beschreven voorstellen te komen zijn tal van documenten (met name van CBG) bestudeerd en zijn diverse gesprekken gevoerd met medewerkers van de deelnemende gemeenten en Staatsbosbeheer. Deze gesprekken hadden tot doel om aanvullende feitelijke informatie te vergaren en om een beeld te krijgen of er specifieke voorkeuren leven over de ingrediënten voor een eerlijke verdeelsleutel.

Daarnaast is d.m.v. deskresearch gekeken naar de situatie op andere plaatsen in West-Nederland waar recreatieschappen of vergelijkbare samenwerkingsverbanden in gezamenlijkheid groengebieden beheren.

1.3 CBG en SEG

Het CBG heeft, na de liquidatie van het Recreatieschap Midden-Delfland, de verantwoordelijkheid voor beheer, exploitatie en onderhoud van de groengebieden van dit voormalige recreatieschap. Aan het CBG is een stichting gelieerd; de Stichting Erfpachtrechten Groengebieden Midden-Delfland (SEG). De SEG heeft de zakelijke rechten van het recreatieschap Midden-Delfland overgenomen. Hierbij gaat het om de erfpacht op eigendommen van Staatsbosbeheer. Reden voor deze constructie is dat een coöperatie geen bezit mag hebben. De erfpachtinkomsten zijn onderdeel van het beheerbudget van CBG. Het SEG-bestuur heeft dezelfde samenstelling als het CBG-bestuur.

2. Huidige bijdragen gemeenten

2.1 Begroting 2024

In tabel 2.1 is de begroting van het CBG voor 2024 weergegeven. Voor de exploitatie 2024 wordt een tekort verwacht van € 175.720,-. Het negatief resultaat over 2024 kan worden gedekt uit de algemene reserve.

Tabel 2.1 Begroting CBG, 2024 en 2025 (bedragen in euro's)

Baten	Begroting 2024	Begroting 2025
Deelnemersbijdragen	1.913.974	1.913.974
Extra bijdrage Midden-Delfland i.v.m. erfpachtopbrengsten voor CBG/SEG	37.761	37.761
Subsidie PZH	111.500	111.500
Huren en pachten (via CBG)	150.000	130.000
Vergoeding bijdrage SEG	335.000	300.000
Financiële baten	25.000	252.000
Vrijval ruiterpaden	28.380	28.385
Overige baten	50.000	39.000
Vergoeding onderhoud gronden Staatsbosbeheer	198.000	
Totaal baten	***2.849.580***	***2.812.585***
Lasten		
Totaal materiële kosten	1.827.200	1.864.900
Totaal dienstverlening	1.198.100	1.032.185
Totaal lasten	***3.025.300***	***2.879.085***
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	**- 175.720**	**-84.500**
Onttrekking uit reserves	80.000	84.500
Exploitatieresultaat	***-95.720***	***0***

Bron: Ontwerp (meerjaren) Begroting 2025-2028 CBG, versie BO 16 april 2024

De middelen die in de begroting zijn opgenomen, zijn bedoeld voor de kerntaak van het CBG: instandhouding van het CBG-areaal door beheer, exploitatie en onderhoud. Dit is inclusief toezicht en handhaving. Ook de bestuurs-, juridische en financiële advisering, communicatie en het programmamanagement van twee uitvoeringsprogramma's behoren tot de kerntaak van het CBG en worden dus uit deze begroting gefinancierd. Beleid en ontwikkeling en de beleidsmatige aspecten van regelgeving & handhaving vallen onder de verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten en worden niet uit deze begroting betaald.

2.2 Hoogte van de gemeentelijke bijdragen

De bijdragen van de deelnemende partijen zijn tezamen goed voor 67% van de totale opbrengsten in 2024. De huidige verdeling van de bijdrage tussen de zes gemeenten staat in onderstaande tabel vermeld. Zowel de bijdragen voor de periode tot en met 2023 als de bijdragen voor 2024 zijn vermeld. Reden hiervoor is dat tot en met 2023 de jaarlijkse bijdrage steeds hetzelfde was. In 2024 is voor het eerst geïndexeerd.

Tabel 2.2 Bijdrage van de deelnemende gemeenten aan CBG

Deelnemende gemeente	Bijdrage t/m 2023 (in euro's)	Index 8,4%	Bijdrage 2024 (in euro's) *	% verdeling*	% verdeling**
Delft	303.700	25.511	329.211	17,2	16,9
Maassluis	222.851	18.719	241.570	12,6	12,4
Midden-Delfland bijdrage	37.736	3.170	40.906	2,1	2,1
Midden-Delfland erfpacht	(37.761)		*(37.761)*	-	1,9
Schiedam***	617.530	51.873	669.403	35,0	34,3
Vlaardingen	573.354	48.162	621.516	32,5	31,8
Westland	10.448	881	11.369	0,6	0,6
Totaal	**1.765.619**	**148.315**	**1.913.974**	**100%**	**100%**

Bron: Ontwerp (meerjaren) Begroting 2025-2028 CBG, versie BO 16 april 2024

* *De deelnemersbijdrage van de gemeente Midden-Delfland van € 40.906 (2024) is EXCLUSIEF de jaarlijkse verrekening van een bedrag van € 37.761 (peiljaar 2018). Dit houdt verband met structureel te borgen erfpachtopbrengsten voor CBG/SEG (sportpark Den Hoorn). Het sportpark is gelegen op BBL-percelen die in december 2017 door het schap zijn verworven. Het aan sportpark Den Hoorn verbonden bedrag van € 37.761 wordt jaarlijks toegevoegd aan de deelnemersbijdrage van Midden-Delfland. Deze erfpachtbijdrage is niet meegerekend bij het totaal. Inclusief dit erfpachtbedrag is de totale deelnemersbijdrage: 1.951.700 euro*

** *In deze kolom is bij de procentuele verdeling van de deelnemersbijdragen wel rekening gehouden met de extra bijdrage van de gemeente Midden-Delfland. Het totaal voor Midden-Delfland komt daarmee op 4%.*

**** Schiedam, incl. eigendom voormalig Recreatieschap Midden-Delfland op Rotterdams grondgebied.*

Ter verkrijging van lidmaatschapsrechten in de CBG hebben de zes deelnemende gemeenten het totale bedrag van € 7,3 mln als entreegeld ingebracht. Dit ter uitvoering van beheer en exploitatie van het gebied. Voor dit entreegeld is dezelfde verdeelsleutel gehanteerd als voor de jaarlijkse bijdrage. In tabel 2.3 zijn deze bedragen weergegeven.

Tabel 2.3 Entreegeld/inleggeld ter verkrijging van lidmaatschapsrechten in de CBG per gemeente

Deelnemende gemeente	Bijdrage 2024 (in euro's) *	% verdeling
Delft	1.255.628	17,2
Maassluis	921.363	12,6
Midden-Delfland	156.017	2,1
Schiedam	2.553.137	35,0
Vlaardingen	2.370.494	32,5
Westland	43.362	0,6
Totaal	**7.300.000**	**100%**

Bron: Inrichting reserves en voorzieningen binnen de CBG vanaf 2019. Besluit DB van CBG (28 november 2018)

2.3 Achtergrond van de verdeelsleutel

Elk van de deelnemende gemeenten betaalde tot eind 2023 dezelfde bijdrage als ten tijde van het Recreatieschap Midden-Delfland (RMD). In 2024 is dit bedrag geïndexeerd, maar de verdeelsleutel is ongewijzigd gebleven. Deze verdeelsleutel is afgesproken en vastgelegd toen het RMD werd geliquideerd en het CBG werd opgericht. Daarbij is afgesproken dat er in 2019 een harmonisatieonderzoek zou plaatsvinden voor een evenwichtiger bijdrageverdeling per gemeente en wijziging van hun contributie/ bijdragen aan de CBG. De intentie was om hierover in 2019 een besluit te nemen, waarna de beslissing uiterlijk in 2022 zou worden doorgevoerd. Het

harmonisatieonderzoek is echter later opgestart dan gepland, waardoor de verdeelsleutel nu nog dezelfde is als bij de start van het CBG.

Wat belangrijk is om te weten, is dat in de tijd van het RMD de gemeenten Maassluis, Schiedam en Vlaardingen behalve voor het eigen recreatieschap, ook een bijdrage leverden aan het Koepelschap Buitenstedelijk Groen. Dit omdat hun inwoners ook gebruik maken van de recreatiegebieden op het eiland van IJsselmonde en op Voorne-Putten. Daardoor is de bijdrage van deze drie gemeenten, in de huidige constellatie, mogelijk relatief groot.

2.4 Indexering

In de “Overeenkomst voor financiering beheer groengebieden Midden-Delfland” is vastgelegd dat geen indexatie wordt toegepast op de deelnemersbijdragen. Omdat de meerjarenbegroting 2024 – 2027 een structureel tekort laat zien van € 244.000, terwijl het streven is het tekort in 2025 om te buigen tot een sluitende begroting, is in 2023 toch besloten tot het eenmalig indexeren van de deelnemersbijdragen. Dit kan een deel van de oplossing bieden om het tekort om te buigen in een sluitend saldo.

Er is voor gekozen om de hoogte van de indexatie te baseren op het indexcijfer dat de financiële werkgroep gemeenschappelijke regelingen van De Kring van Gemeentesecretarissen Rotterdam – Rijnmond en Goeree-Overflakkee hanteert. Voor 2024 is deze vastgesteld op 8,4%.

Het ADV-voorstel (d.d. 23 juni 2023) over de indexering van de deelnemersbijdragen was om vanaf 2024 de indexatie jaarlijks toe te passen: “Gezien de huidige ontwikkelingen op nationaal en internationaal vlak, is de verwachting dat de forse prijsstijgingen nog wel even aanhouden. Dit betekent dat de discrepantie tussen de lasten en de deelnemersbijdragen alleen maar zal toenemen.” De ADV heeft hier niet mee ingestemd. De indexatie geldt, zoals opgemerkt, nu alleen voor 2024.

2.5 Gronden die onder beheer gebracht zijn bij CBG

In totaal is 814,4 ha onder beheer gebracht van CBG. Hiervan is ruim 1/3 bloot eigendom van de deelnemende gemeenten. De andere bijna 2/3 is bloot eigendom van Staatsbosbeheer en behoort tot de SEG.

Tabel 2.4 Oppervlakte dat onder beheer is van CBG

	Onder beheer gebracht bij CBG			
Deelnemende gemeente	**ha CBG**	**ha SEG**	**ha tot**	**% ha**
Delft	70,9	52,9	123,8	15,2%
Maassluis	17,3	25,4	42,7	5,2%
Midden-Delfland	31,1	115,4	146,5	18,0%
Schiedam **	112,6	83,9	196,5	24,1%
Vlaardingen	62,3	240,7	303,0	37,2%
Westland	1,9	0,0	1,9	0,0%
Totaal	**296,0**	**518,3**	**814,4**	**100%**

3. Bijdrage provincie Zuid-Holland

3.1 Historische context en huidige bijdrage

In het verleden nam de provincie actief deel aan alle recreatieschappen in Zuid-Holland. In 2015 kondigde de provincie echter aan in 2018 bij alle recreatieschappen te zullen uittreden en de financiële betrokkenheid voortaan op een andere manier vorm te gaan geven. Daarbij gold de toezegging dat de provincie in elk geval tot 2026 structureel financieel zou blijven bijdragen. Tot 2022 zou de bijdrage hetzelfde blijven als voorheen, tussen 2022 en 2025 zou de bijdrage 25% lager worden. Of de provincie daarna zou blijven financieren was onzeker.

De provinciale bijdrage aan het toenmalige Recreatieschap Midden-Delfland bedroeg € 148.700 per jaar. Toen de provincie uittrad, en het CBG de rol van Recreatieschap Midden-Delfland overnam, bleef deze bijdrage aanvankelijk dus ongewijzigd. Sinds 2022 stelt de provincie jaarlijks nog 75% van het oorspronkelijk bedrag beschikbaar. Voor het CBG betekent dit dat een bedrag van € 111.000,- per jaar wordt ontvangen van de provincie Zuid-Holland. Deze provinciale subsidie bedraagt ongeveer 4% van de totale baten. Ter vergelijking; de bijdrage van de deelnemende gemeenten dekt ongeveer 67% van de totale baten. Andere belangrijke baten zijn vooral huren en pachten.

3.2 Toekomstige bijdrage

Voor de periode vanaf 2026 heeft de provincie Zuid-Holland inmiddels aangegeven haar medeverantwoordelijkheid voor het beheer van recreatiegebieden te behouden en hiervoor ook middelen beschikbaar te blijven stellen. De provincie stapt dan over op een andere financieringssystematiek voor groengebieden; er komen projectsubsidies in plaats van boekjaarsubsidies. Deze subsidie zal maximaal 40% bedragen van de kosten van beheer en toezicht. In de praktijk is dit percentage mogelijk lager, aangezien gebieden met elkaar moeten concurreren en zij gezamenlijk waarschijnlijk het beschikbare subsidieplafond zullen overschrijden.

Naar verwachting leidt de nieuwe systematiek voor het CBG tot een toename van de provinciale bijdrage. Dat is uiteraard positief. Een nadeel van de nieuwe systematiek is wel dat er geen meerjarige vaste bijdrage komt van de provincie. Dit geeft dus meer onzekerheid in de begroting.

4 Bouwstenen verdeelsleutel

4.1 Voorbeelden van elders

Hoewel elke regio zijn eigen bijzonderheden kent, is het leerzaam om te kijken hoe in andere gebieden waar het groenbeheer gezamenlijk wordt opgepakt, de financiële huishouding eruit ziet. Hiertoe zijn zeven samenwerkingsverbanden in de Randstad bekeken; de Groenalliantie Midden-Holland en zes recreatieschappen (Voorne Putten, IJsselmonde, Rottemeren, Groengebied Amstelland, Geestmerambacht en Stichtse Groenlanden).

Grondslag: inwoneraantal
Bij elk van de samenwerkingsverbanden in deze vergelijking, is het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten het enige criterium dat de hoogte van de gemeentelijke bijdrage bepaalt. Nergens is bijvoorbeeld de omvang van het beheerd oppervlakte binnen de gemeentegrenzen (mede-) bepalend voor de hoogte van de bijdrage. Het is ook niet zo dat een gemeente die enigszins perifeer ligt ten opzichte van veel recreatiegebieden, waardoor haar inwoners mogelijk in mindere mate gebruik maken van de beheerde groengebieden, minder bijdraagt dan een gemeente die meer centraal ligt. Daarbij moet worden opgemerkt dat bij geen van de onderzochte samenwerkingsverbanden duidelijk sprake is van een perifeer gelegen gemeente, die weinig profiteert.

Deelname aan ander recreatieschap: korting op de bijdrage
Voor de grote steden geldt wel een andere verdeelsleutel. Zo zijn Amsterdam binnen Recreatieschap Groengebied Amstelland, en de gemeente Utrecht binnen Recreatieschap Stichtse Groenlanden veruit de grootste betalers, maar zij betalen minder dan wanneer zij naar rato van het inwoneraantal zouden bijdragen. De belangrijkste reden hiervoor is dat beide gemeenten ook deelnemen (en dus mee betalen) aan andere recreatieschappen. Los van deze specifieke situaties, krijgen in geen van de onderzochte gevallen gemeenten ‘korting’ omdat zij ook financieel bijdragen aan recreatiegebieden die buiten het samenwerkingsverband vallen.

Indexatie
Voor elk van de onderzochte gebieden geldt dat er jaarlijks indexatie plaatsvindt van de deelnemersbijdrage. Dit vanwege de kostenstijgingen als gevolg van inflatie. De diverse recreatieschappen in Zuid-Holland hanteren de indexering van de financiële werkgroep gemeenschappelijke regelingen van De Kring van Gemeentesecretarissen Rotterdam-Rijnmond en Goeree-Overflakkee. Voor 2024 heeft CBG dit indexcijfer ook gevolgd.

4.2 Voorkeur voor verdeelsleutel

Tijdens de gesprekken die gevoerd zijn voor dit onderzoek is aan iedereen de vraag gesteld of er een duidelijke voorkeur is voor een bepaalde verdeelsleutel. Het antwoord was van iedereen min of meer gelijk. Er leven zeker ideeën over ingrediënten die je zou kunnen gebruiken, waarbij met name het inwoneraantal en/of de omvang van het beheerd oppervlakte binnen een gemeente genoemd worden. Maar een duidelijke voorkeur voor een specifiek criterium heeft niemand. Het enige dat voor iedereen telt is dat de uitkomst rechtvaardig moet voelen. En daarmee politiek haalbaar.

Verder is meermaals opgemerkt dat de verdeelsleutel bij voorkeur relatief eenvoudig is. En dat de criteria zodanig zijn gekozen dat de verdeling niet van jaar op jaar sterk wijzigt.

4.3 Tellen er meer gebieden mee?

Enkele van de deelnemende gemeenten dragen ook de financiële lasten van recreatiegebieden die buiten het CBG vallen. Daarbij gaat het zowel om buitenstedelijk groen als om grootschalig binnenstedelijk groen (> 75 ha).

In 2018 is in BGG-overleggen besloten dat de gebieden Delftse Hout (Delft) en Beatrixpark (Schiedam) zullen worden meegenomen in de analyse. De gebieden Oranjeplassen (Maassluis), sportpark A4 (Schiedam) en een aantal Westlandse gebieden worden niet in het harmonisatieonderzoek betrokken, is toen besloten.[1] Ook Broekpolder (Vlaardingen) zou niet meetellen.

De vraag is of dit nog steeds het uitgangspunt is, dus dat Delftse Hout (Delft) en Beatrixpark (Schiedam) meetellen en andere gebieden niet. En een vervolgvraag is dan in welke mate deze toegevoegde gebieden meetellen.

4.4 Telt erfpacht mee of niet?

In de begroting van het CBG staan voor de deelnemersbijdrage van de gemeente Midden-Delfland altijd twee bedragen: een bedrag exclusief de verrekening van erfpacht, en een bedrag inclusief de verrekening daarvan. Deze post ‘erfpacht’ betreft de erfpachtopbrengsten voor CBG/SEG i.v.m. sportpark Den Hoorn. Het sportpark ligt op BBL-percelen die in december 2017 door het toenmalige recreatieschap Midden-Delfland zijn verworven. Het aan sportpark Den Hoorn verbonden erfpachtbedrag (€ 37.761 per jaar) gaat naar de gemeente Midden-Delfland die dit bedrag vervolgens doorgeeft aan CBG/SEG. In de begroting van CBG wordt dit bedrag als toegevoegd bedrag aan de reguliere jaarlijkse deelnemersbijdrage van Midden-Delfland benoemd.

Nu zijn er naast dit sportpark nog tal van andere arealen waaraan erfpachtopbrengsten gekoppeld zijn, bij elk van de deelnemende gemeenten. Deze erfpachtopbrengsten worden echter nooit in beeld gebracht en genoemd als extra deelnemersbijdrage van een gemeente aan het CBG/ SEG. Het is in deze verkenning niet helder geworden waarom dit verschil bestaat. Als er geen overtuigende reden is voor deze verschillende benadering dan ligt het voor de hand om een consequente aanpak te kiezen: óf alle pachtopbrengsten tellen mee als gemeentelijke bijdrage óf geen enkele telt mee. Dus ook de € 37.761 van Midden-Delfland niet.

4.5 Profijt/ mate van gebruik als grondslag?

Er is veel te zeggen voor de benadering: wie het meeste profiteert, draagt financieel het meeste bij. Een koppeling met het aantal inwoners (op zijn minst voor een deel) ligt daarbij voor de hand. Maar moet daarbij ook de mate waarin die inwoners gebruik maken van de CBG-gebieden mee gewogen worden?

[1] Memo Nulmeting en harmonisatie onderzoek, CBG Midden-Delfland, 6 oktober 2020

Dit voelt rechtvaardig. Maar het lastige is: er zijn geen betrouwbare gegevens hierover. Als dit profijtbeginsel wordt gehanteerd, kan dit alleen op basis van een inschatting. Bijvoorbeeld op basis van de afstand tot de (grootste) door CBG beheerde gebieden of de aanwezigheid van alternatieve locaties om te recreëren, buiten Midden-Delfland.

4.6 Beheerkosten en overheadkosten apart beschouwen?

De kosten van het CBG kennen twee hoofdonderdelen: beheerkosten en overheadkosten. De verhouding tussen beide is grofweg 2/3 – 1/3.

Het is een optie om de procentuele bijdrage per deelnemende gemeente voor deze beide posten te variëren. Dus om een andere grondslag voor de verdeling te kiezen voor de beheerkosten dan voor de overheadkosten.

Een nadeel is dat het splitsen van beide posten iets complexer/ minder overzichtelijk is. Een ander nadeel van deze constructie is dat, als de verhouding tussen beheerkosten en overheadkosten wijzigt, de verdeelsleutel voor de totale bijdrage ook anders wordt. Dit geeft minder rust in de begroting, zowel van het CBG als van de deelnemende gemeenten.

5 Bouwen aan een voorstel

5.1 Op zoek naar een rechtvaardige verdeelsleutel

Inwoneraantal, beheerd oppervlakte en huidige financiële bijdrage

In tabel 5.1 zijn de inwoneraantallen van de zes gemeenten in beeld gebracht. Deze inwoneraantallen zijn (in potentie) belangrijk, daar op andere plekken het aantal inwoners een belangrijk, en vaak het enige, criterium is om de kostenverdeling te bepalen.

Tabel 5.1 Aantal inwoners op 1-1-2024 (Bron: CBS – voorlopige cijfers)

Deelnemende gemeente	Antal inwoners (absoluut)	Aantal inwoners (in %)
Delft	109.577	25,0
Maassluis	35.832	8,2
Midden-Delfland	19.377	4,4
Schiedam	81.838	18,6
Vlaardingen	76.409	17,4
Westland	115.941	26,4
Totaal	**438.974**	**100**

Als hier bij het CBG ook voor gekozen zou worden, dan leidt dit met name voor de gemeente Westland tot een forse toename van de bijdrage. Waar Westland nu veruit het minste bijdraagt, wordt deze gemeente dan de grootste betaler.

Mede om deze reden wordt ook een ander mogelijk criterium in beeld gebracht: het door CBG beheerd oppervlakte per gemeente. Ook hier valt met name de gemeente Westland op. Slechts een zeer beperkt aantal ha binnen Westland is onder gebracht bij het CBG. Het aandeel in het totaal is slechts 0,2%.

Tabel 5.2 Terreinen die onder beheer gebracht zijn bij CBG

	Onder beheer gebracht bij CBG			
Deelnemende gemeente	ha CBG	ha SEG	ha tot	% ha
Delft	70,9	52,9	123,8	15,2%
Maassluis	17,3	25,4	42,7	5,2%
Midden-Delfland	31,1	115,4	146,5	18,0%
Schiedam	112,6	83,9	196,5	24,1%
Vlaardingen	62,3	240,7	303,0	37,2%
Westland	1,9	0,0	1,9	0,2%
Totaal	**296,0**	**518,3**	**814,4**	**100%**

Tabel 5.3: Inwoneraantal, ingebrachte gronden en huidige bijdrage aan CBG

Deelnemende gemeente	Antal inwoners in %	Beheerd oppervlakte in %	Huidige bijdrage in %
Delft	24,6	15,2	17,2
Maassluis	8,2	5,2	12,6
Midden-Delfland	4,5	18,0	2,1
Schiedam	18,7	24,1	35,0
Vlaardingen	17,4	37,2	32,5
Westland	26,6	0,2	0,6
Totaal	100	100	100

Tabel 5.3 is een verzameltabel. Hierin zijn het aandeel in het totale inwoneraantal en het aandeel van de ingebrachte gronden bijeen gebracht. Deze percentages zijn afgezet tegen de financiële bijdrage die de gemeente nu levert (in %).

Gemeente Westland
Zoals hiervoor opgemerkt, vraagt de situatie van de gemeente Westland specifieke aandacht. Slechts 0,2% van het door CBG beheerde oppervlakte ligt binnen de grenzen van Westland. Tegelijkertijd is Westland de gemeente met het hoogste inwoneraantal (26,6% van het totaal). De huidige financiële bijdrage van Westland is, in vergelijking met die van andere gemeenten, bescheiden. Westland ligt, meer dan de andere deelnemende gemeenten, enigszins perifeer ten opzichte van de groengebieden in Midden-Delfland. Of dit ook betekent dat de inwoners van Westland relatief weinig gebruik maken van de gebieden in Midden-Delfland is echter niet bekend. Een deel van de Westlanders zal vooral recreëren in de duinen en op het strand, waar de gemeente financieel ook aan bijdraagt.

Zoals in hoofdstuk 5 is aangegeven, hanteren de onderzochte recreatieschappen en andere 'groene samenwerkingsverbanden' inwoneraantal als enige criterium om de financiële bijdrage te bepalen. Gezien de bijzondere positie van Westland, ligt dit voor het CBG niet voor de hand. Nog los van de vraag of het rechtvaardig is als Westland financieel de grootste bijdrage levert, bezien vanuit het profijt dat Westland heeft van de groengebieden in Midden-Delfland; een dergelijke bijdrage zal politiek niet haalbaar zijn. De kans dat Westland het CBG verlaat is dan zeker denkbaar. En er is andere gemeenten veel aan gelegen om Westland binnen het CBG te houden. Dit vanwege financiële bijdrage maar bovenal om intern en extern te tonen dat de Midden-Delfland-gemeenten samen staan voor een sterk groen gebied.

5.2 Grondslag: mix van inwoneraantal en beheerd oppervlakte

Het is een optie om voor de financiële bijdrage aan het CBG als grondslag te kiezen voor een mix van inwoneraantal en beheerd oppervlakte. Daarbinnen zijn nog tal van varianten mogelijk. Want hoe zwaar tel je beide criteria mee? Er zijn meerdere varianten in beeld gebracht, in tabel 5.4 in procenten in tabel 5.5 in euro's.

Wat opvalt in onderstaande tabellen, is dat in elk van de gekozen rekenwijzen, Maassluis en Schiedam momenteel fors meer betalen dan in een van de mogelijke voorstellen. Voor Midden-Delfland geldt het omgekeerde; zowel als er een zwaar accent komt te liggen op het inwoneraantal, als wanneer het oppervlakte zwaar mee telt; een bijdrage gebaseerd op zo'n nieuwe grondslag betekent een (forse) stijging ten opzichte van de huidige bijdrage.

Tabel 5.4 Financiële bijdrage (in procenten) bij varianten met (van links naar rechts) inwoneraantal en/ of beheerd areaal als grondslag

Deelnemende gemeente	100% - 0%	75% - 25%	50% - 50%	25% - 75%	0% - 100%	Huidige verdeling
Delft	24,6	22,2	19,9	17,5	15,2	17,2
Maassluis	8,2	7,4	6,7	6,0	5,2	12,6
Midden-Delfland	4,5	7,9	11,3	14,6	18,0	2,1
Schiedam	18,7	20,0	21,4	22,8	24,1	35,0
Vlaardingen	17,4	22,4	27,3	32,3	37,2	32,5
Westland	26,6	20,0	13,4	6,8	0,2	0,6
Totaal	100	100	100	100	100	100

Tabel 5.5 Financiële bijdrage (in euro's) bij varianten met (van links naar rechts) inwoneraantal en/ of beheerd areaal als grondslag

Deelnemende gemeente	100% - 0%	75% - 25%	50% - 50%	25% - 75%	0% - 100%	Huidige bijdrage
Delft	470.607	425.693	380.779	335.865	290.950	329.211
Maassluis	156.607	142.544	128.480	114.416	100.352	241.570
Midden-Delfland	86.380	150.859	215.339	279.819	344.299	40.906
Schiedam	357.673	383.707	409.740	435.774	461.807	669.403
Vlaardingen	333.057	427.818	522.579	617.339	712.100	621.516
Westland	509.649	383.353	257.057	130.761	4.465	11.369
Totaal	1.913.974	1.913.974	1.913.974	1.913.974	1.913.974	1.913.974

Wat ook duidelijk wordt uit de tabellen is dat de uitkomst voor sommige gemeenten sterk afhangt van de grondslag die gekozen wordt. Vooral de situaties voor de gemeenten Midden-Delfland en Westland verschillen sterk. Midden-Delfland kent weinig inwoners en heeft veel door CBG beheerd oppervlak, voor Westland is het precies andersom. Het vinden van een mix die recht doet aan ieders belang, en die ook politiek haalbaar lijkt, is daardoor niet eenvoudig.

5.3 Andere criteria meenemen?

Zoals eerder opgemerkt is de positie van de gemeente Westland een bijzondere. In de eerste plaats vanwege de grote discrepantie tussen het aandeel dat Westland heeft qua inwoneraantal (26,6% van het totaal) en het zeer beperkte oppervlakte dat in beheer is bij het CBG (0,2% van het totaal). Daarnaast speelt dat Westland aan de rand van het gebied ligt en ook beheerkosten heeft voor recreatiegebied buiten het CBG, m.n. strand en duinen. Om recht te doen aan deze bijzondere positie is het een optie om voor Westland een andere grondslag te nemen dan voor de andere gemeenten. Bijvoorbeeld door een vaste bijdrage (vast percentage) te rekenen, los van het inwoneraantal of het beheerde oppervlakte.

Voor Delft en Schiedam is het (gedeeltelijk) meetellen van de groengebieden Delftse Hout (ca 163 ha) en Beatrixpark (ca 30 ha) een optie. Sterker, als Westland een 'korting' krijgt omdat de inwoners van deze gemeente veelal elders recreëren, ligt het voor de hand om Delft en Schiedam ook een (iets) lagere bijdrage te laten betalen. Immers, hun inwoners recreëren deels in Delftse Hout en Beatrixpark. En Delft en Schiedam betalen ook beheerkosten aan deze gebieden.

6. Voorstel

6.1 Uitgangspunten

Voorgesteld wordt om als basis voor de nieuwe financiële verdeling de volgende uitgangspunten te hanteren:

- Gemeenten leveren een bijdrage die gerelateerd is aan het inwoneraantal én het door CBG beheerd oppervlakte. Dit met uitzondering van de gemeente Westland.
- De gemeente Westland betaalt een vast percentage van de totale bijdrage, los van het inwoneraantal en het beheerd oppervlak.
- Delft en Schiedam krijgen een korting omdat rekening gehouden wordt met het gebruik van en de beheerkosten voor de gebieden Delftse Hout (163 ha) en Beatrixpark (30 ha). Andere gebieden tellen niet mee.
- Bij het door CBG beheerd oppervlak worden ook de delen die binnen SEG vallen meegeteld.
- Erfpacht die wordt afgedragen wordt niet gezien als bijdrage van een gemeente. Ook het erfpachtbedrag van sportpark Den Hoorn in Midden-Delfland (€ 37.761,--) telt niet mee.
- Beheerkosten en overheadkosten worden niet apart beschouwd. Het percentage dat een gemeente bijdraagt geldt voor deze beide posten.

6.2 Voorkeursvariant

Voor de diverse variabelen (zoals de mate waarin het inwoneraantal en het beheerd oppervlak meetellen en het percentage van de totale gemeentelijke bijdrage die Westland bijdraagt) kunnen verschillende waarden worden gekozen. Er zijn meerdere varianten uitgewerkt en ambtelijk besproken. Dit heeft geleid tot de volgende voorkeursvariant:

- Het inwoneraantal telt voor 75% mee, het beheerd oppervlak voor 25%;
- De bijdrage van de gemeente Westland is 1% van de totale gemeentelijke bijdragen;
- Delft en Schiedam krijgen een ‘korting’, door respectievelijk 25% en 5% van de inwoners niet mee te tellen.

6.3 Aanpassing totale bijdrage van de gemeenten

Doordat het CBG vanaf 2026 een hogere provinciale bijdrage zal ontvangen voor de beheerkosten ontstaat er ruimte in de begroting om de gezamenlijke bijdragen van de deelnemende gemeenten te verlagen. Elk van de deelnemende gemeenten heeft hier profijt van, maar het is met name prettig voor de gemeenten die straks meer moeten gaan betalen. De verhoging wordt nu minder groot. Voorgesteld wordt om het bedrag dat de gemeenten vanaf 2026 per jaar gezamenlijk inbrengen met 75.000 euro te verlagen.

6.4 Berekening nieuwe bijdrage per gemeente

Procentuele bijdrage

Een van de bouwstenen voor het bepalen van de hoogte van de bijdrage is het inwoneraantal. Omdat voor de gemeente Westland een andere systematiek wordt gekozen, wordt het inwoneraantal van Westland (114.887) hierbij buiten beschouwing gelaten. Voor de overige

gemeenten is dus niet 431.455 het aantal inwoners waarvan uitgegaan wordt, maar het totaal aantal inwoners van deze vijf gemeenten: 316.568.

Voor Delft en Schiedam wordt vervolgens een percentage van het aantal inwoners van hun gemeente afgetrokken in verband met de 'toegevoegde gebieden' (Delftse Hout en Beatrixpark). Hierdoor neemt het totaal aantal inwoners waarvan uitgegaan wordt nog verder af tot 286.015.

Het beheerd oppervlak per gemeente is ook bekend. Nu kan voor vijf gemeenten worden berekend welk aandeel van het totaal zij gaan bijdragen volgens dit voorstel. Voor Westland is deze bijdrage vastgesteld op 1%.

Verrekening via inwoneraantal i.p.v. beheerd oppervlakte
Er is voor gekozen om de korting voor de extra groengebieden van Delft en Schiedam te verreken via het inwoneraantal, en niet via de omvang van het beheerd oppervlakte. Hiermee wordt dezelfde logica gevolgd als bij de recreatieschappen waar de gemeenten Amsterdam en Utrecht kortingen krijgen voor deelname aan meerdere schappen: de inwoners verdelen zicht over de schappen en elke inwoner telt daarom maar bij één recreatieschap mee.

Als de gebieden door Delft en Schiedam ingebracht zouden zijn bij CBG of SEG zouden ze wel bij het beheerd oppervlakte meetellen, maar dat is niet het geval.

Kosten per ha is geen criterium
Delftse Hout en Beatrixpark zijn druk bezochte, intensief ingerichte gebieden en daarmee relatief duur in beheer. Dit is echter geen criterium voor een extra hoge korting. Binnen de CBG- en SEG-gebieden zijn ook intensievere en meer extensieve gebieden. Bij het bepalen van de gemeentelijke bijdragen is hier geen rekening mee gehouden. Deze lijn wordt hier consequent doorgetrokken.

Bijdrage in euro's
Nadat op deze wijze ieders aandeel is vastgesteld kan worden bepaald wat de financiële bijdrage is van elk van de gemeenten. Daarbij wordt niet de huidige financiële bijdrage van de gemeenten (€ 1.913.974,--) als basis genomen, maar een bedrag dat € 75.000,-- lager is (€ 1.838.974,--).

In tabel 6.1 zijn de voorgestelde bijdragen voor de nieuwe situatie weergegeven. Als dit scenario wordt gevolgd gaan de gemeenten Maassluis, Schiedam en Vlaardingen minder betalen, al blijft de bijdrage van Schiedam en Vlaardingen wel het hoogste. Voor de gemeenten Delft, Midden-Delfland en Westland gaat de bijdrage omhoog.

Tabel 6.1: Voorkeursvariant

	Bijdrage in % (nieuwe situatie)	Bijdrage in % (huidige situatie)	Bijdrage in € (nieuwe situatie)	Bijdrage in € (huidige situatie)
Delft	24,7%	17,2%	454.227	329.211
Maassluis	10,4%	12,6%	191.253	241.570
Midden-Delfland	9,4%	2,1%	172.864	40.906
Schiedam	25,8%	35,0%	474.455	669.403
Vlaardingen	28,7%	32,5%	527.786	621.516
Westland	1,0%	0,6%	18.390	11.369
Totaal	100%	100%	1.838.974	1.913.974

6.5 Effectuering

Het uitgangspunt is dat besluitvorming over de harmonisatie plaatsvindt in de ADV in december 2024. Besluitvorming binnen de diverse gemeenten kan dan plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2025. In 2025 wordt de huidige verdeelsleutel nog gehanteerd waarna vanaf begrotingsjaar 2026 de nieuwe verdeelsleutel geldt.

Ambtelijk is besproken of een geleidelijke ingroeiregeling gewenst is, met name voor de gemeenten die meer gaan betalen. Een overgang per 1-1-2026, die voor iedereen geldt, blijkt echter de voorkeur te genieten.

6.6 Peildatum

Bij de berekeningen die ten grondslag lagen aan het voorstel dat is gepresenteerd in tabel 6.7, is 1 januari 2024 als peildatum genomen. Dit geldt zowel voor het inwoneraantal als voor het beheerd oppervlak.

Ten aanzien van de peildatum voor de bijdragen wordt het volgende voorgesteld:

- Voor het inwoneraantal per gemeente wordt steeds 1 januari van het jaar waarin de begroting wordt vastgesteld als peildatum genomen.
- Voor eventuele wijzigingen in het beheerd oppervlakte wordt eens per 3 jaar een correctie toegepast.
- De overige uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het nieuwe voorstel, blijven na besluitvorming ongewijzigd gehandhaafd tot het algemeen bestuur hierover anders besluit.

6.7 Indexering

In 2024 heeft voor het eerst, en vooralsnog eenmalig, indexering plaatsgevonden. Zonder deze indexatie zou het lastiger zijn om tot een sluitende begroting te komen. De kostprijzen zijn sinds 2019 namelijk fors toegenomen.

De verwachting is dat (forse) prijsstijgingen de komende jaren aanhouden. Dit betekent dat opnieuw discrepantie zal ontstaan tussen de lasten en de deelnemersbijdragen als er geen indexering zal plaatsvinden. Besluitvorming over het indexeren staat in beginsel los van de harmonisatie. Maar omdat beide invloed hebben op de gemeentelijke bijdrage, is het wel belangrijk om er in dit kader notie van te nemen dat indexatie (en dus een hogere bijdrage) in de toekomst nodig zal zijn om tot een sluitende begroting te komen met behoud van kwaliteit.

Voorgesteld wordt om voor het eerst in 2027 te indexeren, en de bedragen zoals deze in dit rapport genoemd zijn als uitgangspunt te nemen voor de begroting in 2026.

6.8 Inzet en betrokkenheid

Bij de harmonisatie gaat het erom dat er een nieuwe verdeling komt van de financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten die recht doet aan ieders belang. Van meerdere kanten is aangegeven dat de besluitvorming hierover een goed moment is om ook in bredere zin nieuwe afspraken te maken. Dan gaat het met name om afspraken over inzet en betrokkenheid. Van enkele gemeenten is die inzet en betrokkenheid momenteel laag. Het zou goed zijn als elk van de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd is in het bestuur van het CBG en dat elke gemeente zorgt voor aanwezigheid bij de BGG-vergaderingen. Elk van de gemeenten draagt substantieel bij aan de instandhouding van de gebieden, daar past ook bij dat elke gemeente zeggenschap heeft en de kans om inbreng te leveren ook benut.

Geraadpleegde bronnen

Coöperatief Beheer Midden-Delfland, overdrachtsdocument, update 2022

Deelnemersconvenant CBG - Gemeente Midden-Delfiand. Vastgesteld 20181207

Deelnemersconvenant CBG - Gemeente Westland. Vastgesteld 20181207

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Geestmerambacht, 2023

Gemeenschappelijke regeling Groenalliantie Midden-Holland en omstreken, 2022

Gemeenschappelijke regeling voor het recreatiegebied Rottemeren, 2024

Groengebied Amstelland, jaarstukken 2022

Indexering deelnemersbijdragen, concept-voorstel ADV 23 juni 2023

Informeren schappen over stand van zaken beheersubsidie recreatiegebieden na 2025, GS brief aan Provinciale Staten, 16 januari 2024

Inrichting reserves en voorzieningen binnen de CBG vanaf 2019, 7 december 2018, J. van der Sluijs / SBB / Begeleidingsgroep CBG Midden-Delfland

Jaarverslag CBG 2023, versie BT 19-02-2024

Kadernota Recreatieschap Stichtse Groenlanden 2019-2022

Liquidatieplan Recreatieschap Midden-Delfland, vastgesteld in DB-RMD 19 oktober 2018

Memo Nulmeting en harmonisatie onderzoek, CBG Midden-Delfland, 6 oktober 2020

Ontwerpbegroting 2024 Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Ontwerp (meerjaren) Begroting 2025-2028 Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland U.A. (CBG), Versie BO 16 april 2024

Opdracht opzet Harmonisatie onderzoek regionaal recreatief groen – onderzoek naar evenwichtige gemeentelijke bijdragen in regionaal groen, versie 2.1 31012018

Overdrachtsdocument CBG Midden-Delfland, update 2022

Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Bijdrageregeling gemeenschappelijke regeling, 2018

Resultaat financiële werkgroep CBG, Voordracht ADV van de CBG, juni 2023.

Samenwerkingsovereenkomst CBG-SEG-SBB 2021 t/m 2025

Uitgangspunten begroting 2024 Recreatieschap Voorne Putten, december 2022

Uitgangspunten begroting 2024 Recreatieschap IJsselmonde, november 2022

Voordracht Midden-Delflandraad Recreatieschap Midden-Delfland. Inrichting reserves en voorzieningen binnen de CBG vanaf 2019, 7 december 2018

Voordracht uitgangspunten begroting 2025 Recreatieschap IJsselmonde, december 2023

Bijlage 1 Interviews

Staatsbosbeheer
Lilian van Dijk, senior medewerker grond en gebouwen
John Schippers, controller
Ramses van Raay, bestuurssecretaris
Wim Verveer, ambtelijk secretaris

Ambtenaren deelnemende gemeenten
Peter van den Heuvel (voorzitter CBG, Midden-Delfland)
Patrick Tol (bestuurslid CBG, Maassluis)
Eugenie Klok (Midden-Delfland)
Peter Kooiman (Vlaardingen)
Diny Tubbing (Delft)
Linde van Eeden, Carla Vermunt, Cees Stoppelenburg, Elisabeth Besseling en Goof Muilwijk (Schiedam)
Sonja Commeren en Renate Scheek (Maassluis)
Leo Noordam en Leon van der Lugt (Westland)

Bijlage 2 Kaart van het gebied (concept)

Deze kaart klopt niet 100% omdat de nulmeting nog niet volledig in deze kaart is verwerkt.

